

نقش فعالیت بدنی در توسعه سلامتی به همراه ارایه مدل

مقدس مافی نژاد: دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران،
¹ زینت نیک آیین: گروه مدیریت ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (* نویسنده مسئول) Dr.zinatnikaeen@gmail.com
علی زارعی: گروه مدیریت ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

ورزش،
سلامتی،
معلولیت،
انسجام اجتماعی

زمینه و هدف: براساس تحقیقات انجام شده، ورزش در بخش‌های مختلف تاثیرگذار است. بنابراین هدف مطالعه، نقش ورزش در توسعه سلامتی به همراه ارایه مدل بوده است.

روش کار: روش تحقیق از نوع کاربردی می‌باشد. در این تحقیق دو گروه جامعه آماری وجود دارد: الف) اساتید و اعضای هیئت علمی دانشگاه (رشته تربیت بدنی و دارای تحصیلات دکتری) که تعداد آنها حدوداً ۳۰ نفر می‌باشند و حجم مشارکت‌کنندگان این تحقیق حدوداً ۱۵-۱۲ نفر از خبرگان بود. ب) اساتید و مربیان ورزش در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی و مدرسه که تعداد آنها ۸۱ نفر بوده و بدلیل پایین بودن تعداد مشارکت‌کننده از همگی ۸۱ نفر برای توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه بهره‌گیری شده است. از پرسشنامه محقق ساخته که شامل ۴۱ گویه و ۶ مؤلفه ورزش و سلامتی، ورزش و آموزش، ورزش و انسجام اجتماعی، ورزش و صلح، ورزش و معلولیت، ورزش و معیشت بود، برای گردآوری داده‌ها استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که ورزش در سطح ورزش و سلامتی، ورزش و آموزش، ورزش و انسجام اجتماعی، ورزش و صلح، ورزش و معلولیت، ورزش و معیشت نقش مؤثری دارد که در بخش سلامتی، انجام حرکات صحیح زیر نظر کارشناسان ورزشی و در بخش ورزش و آموزش بیشترین وزن را دارد.

نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که ورزش و آموزشی بیشترین تاثیر توسعه ورزش بر سلامتی مردم جامعه دارد، لذا آموزش فعالیت ورزشی به افراد از سنین پایین می‌تواند راهکاری مناسب جهت توسعه سلامتی در جامعه باشد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Mafinezhad M, Nikaeen Z, Zarei A. The Role of Physical Activity in Health Development Along with the Model Presentation. Razi J Med Sci. 2023;29(10):248-257.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با **CC BY-NC-SA 3.0** صورت گرفته است.

Original Article

The Role of Physical Activity in Health Development Along with the Model Presentation

Moqadas Mafinezhad: PhD Student in Sports Management, Department of Sports Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Zinat Nikaeen: Department of Sports Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (*Corresponding author) Dr.zinatnikaeen@gmail.com

Ali Zarei: Department of Sports Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Abstract

Background & Aims: According to research, exercise is effective in various fields. Reports from international activities show that sports in areas such as personal development, health promotion and disease prevention, promotion of gender equality, social integration and social capital development, peace building and conflict prevention/prevention, post-disaster / injury relief and normalcy Life-building, economic development, communication, and social mobilization have had the greatest impact, and are also linked to the Millennium Development Goals. But it does not seem to be able to achieve these eight alone. These goals include; Eliminate extreme poverty and anxiety, achieving universal primary education, promoting gender equality and women's empowerment, reducing child mortality, improving maternal health, fighting AIDS, malaria, and other diseases, ensuring environmental stability, and ultimately creating a global partnership for development. Undoubtedly, sport is an important tool in the hands of governments and governments to guide people towards the planned goals, because the most important means of public education in the current contemporary society in industrialized countries is a sport. The lack of scientific evidence and the underlying theoretical framework for how exercise can be used for social change indicates a significant gap between theory and practice. The educational system of the country is one of the most important systems in the country and its management requires difficult and effective management due to the presence of nearly 15 million students, 1100,000 administrative and educational staff, 716 educational districts with wide and diverse goals and communication with all Iranian families. Education seeks to provide the necessary conditions and create the right environment and opportunities, to put all students in healthy educational situations, and by responding to their needs, programs to strengthen the body in line with the principles and stages of growth and in harmony with the development of the spirit of supply. Slowly, In addition, educational sports, due to benefit from the large volume of society, especially children and adolescents at basic ages, can be a powerful potential for improving the situation in the country in various dimensions such as social cohesion, physical and mental health, etc. and in turn effectively help Show the development and progress of the society. But in the meantime, there is no complete research in which the impact of various sports categories on the development and progress of the country has been comprehensively examined to determine the extent to which various institutions and organizations have used this powerful tool. Based on this, the researcher intends to measure the impact of exercise on the dimensions of health to: What is the role of exercise in the development of health with the presentation of the model?

Methods: The method of the present study is applied. In this research, there are two groups of statistical population: (a) Professors and faculty members of the university (physical education and doctoral studies) whose number is about 30 people and the number of participants This study was about 12-15 experts who collected data until the information was saturated. (B) Professors and sports instructors in several universities and schools, whose number was 81 people and due to the low number of participants, all 81 people were used to distribute and collect questionnaires and the number of participants in this study was about 12-15 experts from the organization. Data collection has been done until information saturation is reached. A researcher-made questionnaire was used to collect data.

Results: To conduct the interview, the researcher communicated with 12 experts (fear of theoretical saturation) within ten days. By appointment, he had a meeting with each of the experts for about 30

Keywords

Exercise,
Health,
Disability,
Social Cohesion

Received: 05/11/2022

Published: 02/01/2023

minutes. In these sessions, the researcher has asked two questions in the field of research. The researcher recorded the words of the organizational experts during the interview. The interview was open and in it, the researcher tried to control the interview by asking two questions to achieve the research goal. After obtaining the open codes, in the next step, due to the axial coding, similar and different codes were identified and similar codes were merged. In the combined stage, the identified indicators are presented through a review of the research background and a model derived from the results of interviews with each other, which finally extract the main factors. The results showed that exercise has an effective role in the field of sports and health, disability and social cohesion in the field of health, performing correct movements under the supervision of sports experts and in the field of social cohesion, social development of pupils and students and in the field of lack of standard sports facilities for individuals. The disabled person has the most weight.

Conclusion: The findings of this study show that there is interest in sports and physical education among students, a long history of sports and physical education in schools and universities, the existence of sports at the university level, and the interest of some principals and experts to develop educational sports in schools. And Azad University is the most important strength of educational sports in the country. It should be noted that the most important weaknesses of educational sports are the inadequacy of physical education specialists in schools and universities, weak policy-making and macro-planning for educational sports, lack of effective communication with educational sports centers in the world, and improper and unplanned use of training hours. Physically pointed. About specialized manpower, according to management researchers, specialized and skilled manpower is the most important pillar and factor of development. Today, countries in the process of planning and formulating, and implementing strategies benchmark themselves and using real, self-made, and standard indicators and criteria, compare their country with other countries and their strategic planning based on achieving the desired situation. They are characterized by indicators and criteria, they direct. In Iran, due to the importance of managerial components such as planning, strategy, and managerial attitudes, and by correcting and improving them in the country's sports management, many weaknesses about educational sports in the country can be corrected and can become strengths for this sector. But the fact is that in many indicators of development, especially in the field of the disabled, the use of sports as a factor for social cohesion, livelihood, and economic issues has not performed well, and this is due to the lack of attention of some decision-makers to the basic contribution of physical education in school sports. And not paying enough attention to the fundamental importance of sports and physical education of universities in the national program. Neglect and lack of a detailed program in university and school sports and neglecting it can have disappointing results for sports, because all over the world, school and university sports to find talent and eliminate gender discrimination, creating a suitable environment to help people with disabilities. , Used to spread peace between ethnicities and nationalities. Because it is the basis of championship and professional sports. The limitations of the research are due to factors such as the structure of society, people's moods, political, social norms, and some other factors, and the achievements of this research should be used considering the limitations. And effective internal imposes constraints on the researcher that are uncontrollable. Hence, it can have a significant impact on the conclusion. Among the limitations that the present study faced, the following can be mentioned: Due to the limitations caused by the research tools (interview and questionnaire), this research also has problems such as not having enough time to respond, not providing personal opinions. Due to the lack of trust in the questioners. One of the limitations of the present research is that it is cross-sectional, because the research was conducted at a specific time, its results can not be generalized to all times and can be considered definitive for all conditions. Therefore, longitudinal research is recommended.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Mafinezhad M, Nikaeen Z, Zarei A. The Role of Physical Activity in Health Development Along with the Model Presentation. *Razi J Med Sci.* 2023;29(10):248-257.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

مقدمه

پرداختن به فعالیت ورزشی می‌تواند منجر به توسعه روحیه فردی، ارتقاء سلامت و پیشگیری از بیماری، ترویج یکپارچگی اجتماعی و توسعه سرمایه اجتماعی، ایجاد صلح و پیشگیری/ حل و فصل درگیری، توسعه اقتصادی و ارتباطات شود. همچنین با اهداف هزاره در ارتباط است (۱). بی‌تردید، ورزش ابزاری مهم در دست حکومت‌ها و دولت‌ها برای هدایت مردم به سوی اهداف برنامه ریزی شده است؛ زیرا عمده‌ترین وسیله تربیت همگانی موجود در جامعه معاصر کنونی در کشورهای پیشرفته صنعتی، ورزش است (۲). در گذشته و در افکار عمومی مردم، ورزش به عنوان بازی و سرگرمی مطرح بوده ولی امروزه از منظر اقتصادی محل مناسبی برای سرمایه‌گذاری و از منظر پزشکی، عامل مهمی برای حفظ سلامت جسم و روح افراد جامعه به شمار می‌آید (۳). از سوی دیگر، حضور و نظارت مدیران و مسئولان بر فعالیت‌های ورزشی تأثیر کلیدی و بسزایی خواهد داشت. آنان به این نکته توجه دارند که به منظور دستیابی به تمامی اولویت‌ها و اهداف جامعه، مشارکت در ورزش و سلامت روح و جسم بسیار تاثیرگذار خواهد بود (۴). فعالیت جسمانی در دوران کودکی با جنبه‌های مختلف شخصیت فرد شکل می‌گیرد و در مسیر زندگی همراه اوست و در سال‌های اخیر نیز جنبش روبه رشدی برای استفاده غیرسنتی شیوه‌های ورزشی وجود داشته است (البته به عنوان وسیله‌ای برای تغییر اجتماعی و رسیدن به جوامعی که شیوه‌های سنتی ورزش نمی‌تواند در آنها پیامی داشته باشد)، با این حال عنوان شد که اثربخشی ورزش برای ترویج تغییرات اجتماعی مثبت، حداقل بوده است (۵). فقدان شواهد علمی و چارچوب نظری زیربنایی در مورد اینکه چگونه ورزش می‌تواند برای تغییر اجتماعی استفاده شود، نشان دهنده شکاف قابل توجهی بین تئوری و عمل است (۶). نقش‌آفرینان در ورزش، دانشگاهیان، بخش خصوصی، سازمان‌های غیرانتفاعی و غیردولتی، سازمان‌های دولتی، سازمان ملل متحد و سازمان‌های بین‌المللی، رسانه‌ها، عموم مردم و همچنین جوانان به طور فزاینده‌ای علاقمند به پتانسیل ورزش به عنوان ابزار برای رسیدن به اهداف شخصی، اهداف جامعه، اهداف ملی و بین‌المللی هستند (۷). بر اساس تحقیقات انجام شده افزایش آگاهی از

منافع بالقوه اجتماعی، بهداشتی و اقتصادی منجر به ایجاد هزاران پروژه توسعه ملی و بین‌المللی شده که توسط ادارات دولتی، انجمن‌های ورزشی، سازمان‌های کمک‌رسانی و موسسات مالی در سراسر جهان حمایت و یا انجام شده است (۸). برخی محققین، به ظرفیت جامعه به عنوان یک مکانیزم حیاتی برای حمایت و ارتقای سلامت جامعه اشاره کرده و بیان می‌کنند که به واسطه مدل ورزش برای توسعه، ورزش یک فعالیت مهم برای توسعه جامعه قلمداد می‌شود (۹). نتایج تحقیقات نشان داد که برنامه‌های ورزشی و تفریحی می‌تواند تأثیر مثبتی بر سلامت و رفتار زندانیان داشته باشد. با این حال کارایی اقدامات توانبخشی از طریق ورزش مشخص نگردید (۱۰). وان (Kwon) و همکاران (۲۰۲۱) در مطالعه خود به ارائه مدل مزایای مشارکت عمومی و خصوصی برای بخش تربیت بدنی و ورزش پرداختند و نشان دادند که پرداختن به فعالی ورزشی بر تمام جوانب زندگی افراد اثرگذار است (۱۱). راگ (Rugg) و همکاران (۲۰۱۸) در مطالعه خود اظهار داشتند که عوامل فردی - رفتاری، زمینه‌ای، سازمانی و فراسازمانی بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی به منظور ارتقاء ارزش‌های اخلاقی در جامعه ورزشی تأثیرگذار هستند (۱۲). کنفینو (Confino) و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیق خودشان اشاره می‌کنند که کیفیت مناسب مطالب ارائه شده در مدارس می‌تواند به افراد در تشویق به مشارکت در فعالیت‌های بدنی در شرایط پناهندگی کمک کند (۱۳). نظام آموزشی کشور یکی از مهم‌ترین نظام‌های کشور است و مدیریت آن به لحاظ وجود قریب به ۱۵ میلیون دانش آموز، ۱۱۰۰۰۰۰ کارکنان اداری و آموزشی، ۷۱۶ منطقه آموزشی، اهداف گسترده و متنوع و ارتباط با همه خانواده‌های ایرانی، مدیریتی دشوار و اثربخش می‌طلبد و پرداختن به فعالیت ورزشی در پی آن است که با فراهم آوردن زمینه‌های لازم و ایجاد محیط و فرصت‌های مناسب، کلیه آموزش‌جویان را در موقعیت‌های آموزشی سالم قرار دهد و با پاسخگویی به نیازهای آنان، برنامه‌هایی برای تقویت جسم همگام با اصول و مراحل رشد و هماهنگی با پرورش روح تأمین کند (۱۴). به علاوه فعالیت ورزشی، به دلیل بهره‌مندی از حجم بالای جامعه به ویژه کودکان و نوجوانان در سنین پایه، می‌تواند پتانسیل قدرتمندی برای بهبود

از مصاحبه از گروه خبرگان بود، استفاده گردید که شامل ۴۱ گویه و ابعاد ورزش و سلامتی (۹ گویه)، ورزش و آموزش (۱۱ گویه)، ورزش و انسجام اجتماعی (۷ گویه)، ورزش و صلح (۴ گویه)، ورزش و معلولیت (۶ گویه)، ورزش و معیشت (۴ گویه) بود که با طیف پنج گزینه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) نمره گذاری گردید. قابل ذکر است که جهت تدوین پرسشنامه، مصاحبه صورت گرفت که به منظور انجام مصاحبه، محقق در طی ده روز با ۱۲ خبره (تأسیس به حد اشباع نظری) ارتباط برقرار نمود. بدین صورت که با تعیین قرار قبلی با هر یک از خبرگان ملاقاتی در حدود ۳۰ دقیقه داشته است. در این جلسات محقق دو سوال در حوزه قلمرو موضوعی تحقیق پرسیده است. محقق در طی انجام مصاحبه سخنان خبرگان سازمانی را ضبط کرده است. مصاحبه بصورت باز بوده و در آن محقق با پرسیدن دو سوال سعی در کنترل مصاحبه در جهت دستیابی به هدف تحقیق داشته است. بعد از بدست آوردن کدهای باز، در گام بعدی به واسطه کدگذاری محوری، کدهای مشابه و متفاوت مشخص و کدهای مشابه با هم ادغام شدند. در مرحله تلفیقی از شاخص‌های شناسایی شده به واسطه بررسی پیشینه تحقیقاتی و مدل برگرفته از نتایج مصاحبه با یکدیگر ارائه شده است که در نهایت عوامل اصلی استخراج شدند. میزان پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ در مطالعه حاضر، ۰/۸۹ بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و پاسخ به سؤالات تحقیق از آزمون‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد، به طوری که عوامل شناسایی شده با استفاده از آزمون AHP فازی اولویت‌بندی شدند.

یافته‌ها

با توجه به جدول ۱ مقدار شاخص KMO برابر ۰/۸۴۵ است (بیشتر از ۰/۶)، لذا تعداد نمونه (تعداد پاسخ‌دهندگان) برای تحلیل عاملی کافی می‌باشد. همچنین مقدار sig آزمون بارلت، کوچکتر از ۰/۰۵ است؛ که نشان می‌دهد تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار مدل عاملی مناسب است.

اوضاع کشور در ابعاد مختلف مانند انسجام اجتماعی، سلامت جسمی و روانی و... با شد و به نوبه خود کمک مؤثری به توسعه و پیشرفت جامعه بنماید. ولی در این میان تحقیقات کاملی وجود ندارد که در آنها تأثیر انواع دسته‌بندی ورزش به شکل جامع در توسعه و پیشرفت کشور بررسی شده باشد تا مشخص شود که نهادها و ارگان‌های مختلف تا چه میزان از این ابزار قدرتمند استفاده برده‌اند. بر این اساس محقق بر آنست تا با سنجش میزان تأثیر ورزش بر ابعاد سلامتی به این مساله بپردازد که: نقش ورزش در توسعه سلامتی به همراه آرایه مدل چگونه است؟

روش کار

روش تحقیق حاضر، از نوع کاربردی می‌باشد که با کد اخلاق IR.IAU.CTB.REC.1400.088 در کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی با کد اخلاق به تصویب رسید. در این تحقیق دو گروه جامعه آماری وجود دارد: الف) اساتید و اعضای هیئت علمی دانشگاه (رشته تربیت‌بدنی و دارای تحصیلات دکتری) که تعداد آنها حدوداً ۳۰ نفر می‌باشند و حجم مشارکت‌کنندگان این تحقیق حدوداً ۱۵-۱۲ نفر از خبرگان بوده که تا رسیدن به اشباع اطلاعاتی نسبت به جمع‌آوری داده‌ها اقدام شده است. ب) اساتید و مربیان ورزش در دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی و مدرسه که تعداد آنها ۸۱ نفر بوده و بدلیل پایین بودن تعداد مشارکت‌کننده از همگی ۸۱ نفر برای توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه بهره‌گیری شده است و حجم مشارکت‌کنندگان این تحقیق حدوداً ۱۲-۱۵ نفر از خبرگان سازمان بوده که تا رسیدن به اشباع اطلاعاتی نسبت به جمع‌آوری داده‌ها اقدام شده است. در تصمیم‌گیری‌های چند معیاری، قضاوت‌های خبرگان و کارشناسان ملاک ارزیابی است. تعداد خبرگان متخصص در حوزه پژوهش چندان زیاد نیست که بتوان از میان آنها انتخاب کرد. بنابراین تعداد جامعه با تعداد مشارکت‌کننده برابر است. به منظور دستیابی به نتایج مورد نظر و انجام شایسته روش تحقیق از روش مطالعات کتابخانه‌ای و تحقیقات میدانی بهره‌گرفته شد. در پژوهش حاضر از پرسشنامه محقق‌ساخته که حاصل

جدول ۱- آزمون KMO و بارتلت برای سؤالات پرسشنامه

آزمون KMO	
۰/۸۴۵	آزمون بارتلت
۵۸۹۸/۱۵۴	χ^2
۸۰	درجه آزادی
۰/۰۰۰	Sig

جدول ۲- جدول اشتراکات

سؤالات	اولیه	استخراجی	سؤالات	اولیه	استخراجی	سؤالات	اولیه	استخراجی
Q1	۱/۰۰۰	۰/۸۴۷	Q15	۱/۰۰۰	۰/۵۲۴	Q29	۱/۰۰۰	۰/۶۵۷
Q2	۱/۰۰۰	۰/۷۳۷	Q16	۱/۰۰۰	۰/۷۲۳	Q30	۱/۰۰۰	۰/۵۶۲
Q3	۱/۰۰۰	۰/۷۴۸	Q17	۱/۰۰۰	۰/۷۵۴	Q31	۱/۰۰۰	۰/۶۰۷
Q4	۱/۰۰۰	۰/۵۶۶	Q18	۱/۰۰۰	۰/۵۷۸	Q32	۱/۰۰۰	۰/۵۹۷
Q5	۱/۰۰۰	۰/۶۸۲	Q19	۱/۰۰۰	۰/۵۴۰	Q33	۱/۰۰۰	۰/۷۷۰
Q6	۱/۰۰۰	۰/۸۵۷	Q20	۱/۰۰۰	۰/۵۹۰	Q34	۱/۰۰۰	۰/۶۷۴
Q7	۱/۰۰۰	۰/۷۵۰	Q21	۱/۰۰۰	۰/۶۶۷	Q35	۱/۰۰۰	۰/۵۶۱
Q8	۱/۰۰۰	۰/۸۸۰	Q22	۱/۰۰۰	۰/۶۸۱	Q36	۱/۰۰۰	۰/۶۱۴
Q9	۱/۰۰۰	۰/۸۶۳	Q23	۱/۰۰۰	۰/۵۶۳	Q37	۱/۰۰۰	۰/۸۴۷
Q10	۱/۰۰۰	۰/۶۸۴	Q24	۱/۰۰۰	۰/۵۷۳	Q38	۱/۰۰۰	۰/۷۳۷
Q11	۱/۰۰۰	۰/۵۱۹	Q25	۱/۰۰۰	۰/۷۷۰	Q39	۱/۰۰۰	۰/۷۴۸
Q12	۱/۰۰۰	۰/۸۱۹	Q26	۱/۰۰۰	۰/۵۴۲	Q40	۱/۰۰۰	۰/۶۶۶
Q13	۱/۰۰۰	۰/۸۴۷	Q27	۱/۰۰۰	۰/۵۵۶	Q41	۱/۰۰۰	۰/۶۸۲
Q14	۱/۰۰۰	۰/۸۶۵	Q28	۱/۰۰۰	۰/۷۵۶			

معیارهای اصلی به ترتیب اولویت آمده‌اند.

بحث

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد وجود علاقه به مقوله ورزش و تربیت بدنی در دانش‌آموزان و دانشجویان، سابقه طولانی ورزش و تربیت بدنی در مدارس و دانشگاه‌های کشور، وجود معاونت ورزش در سطح دانشگاه و علاقه‌مندی برخی مدیران و کارشناسان برای توسعه ورزش آموزشی در مدارس و دانشگاه آزاد مهمترین نقاط قوت ورزش آموزشی کشور است. نتایج این پژوهش در ارتباط با ورزش و آموزش در دانش‌آموزان و دانشجویان، با نتایج پست (Post) و همکارانش (۲۰۲۰) (۱۵) که مهمترین تأثیر ورزش آموزشی بر سلامتی را وجود فدراسیون و علاقه زیاد افراد به ورزش عنوان نموده بود، همخوانی دارد. به نظر می‌رسد برای بهبود شرایط کنونی و استفاده از پتانسیل ورزش آموزشی در جهت رسیدن به اهداف توسعه، از بین بردن این شکاف‌ها بسیار ضروری است. اما باید خاطر نشان

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در جدول شماره ۲، همه عوامل شناسایی شده دارای مقدار اشتراک استخراجی مستخرج بالای (۰/۵) هستند و برای ورود به مرحله طبقه‌بندی مناسب هستند و هیچ سؤالی از پرسشنامه لازم نیست که کنار گذاشته شود به عبارتی تمامی شاخص‌های شناسایی شده مناسب هستند.

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده، دسته‌بندی شاخص‌ها در جدول ۳ نشان داده شده است.

برای رتبه‌بندی عوامل شناسایی شده از روش AHP فازی استفاده شد. در این مرحله، برای اولویت‌بندی معیارها، پرسشنامه در اختیار خبرگان محترم قرار گرفت و برای وارد کردن مقایسات زوجی بین معیارها، از اوزان فازی استفاده شده است. به این صورت که در پرسشنامه توزیع شده به جای هرکدام از مقیاس‌های نه گانه زبانی زیر از طیف ۱ تا ۹ استفاده شد و سپس در نرم افزار اکسل اوزان مثلثی مربوط به هرکدام وارد گردید. پس از وارد کردن پرسشنامه‌ها در اکسل برای هر ماتریس از پاسخ خبرگان میانگین هندسی گرفته شد. در جدول ۴

جدول ۳- مدل تحلیلی عملیاتی نهایی

مفهوم	بعد	شاخص
نقش ورزش آموزش در توسعه کشور	ورزش و آموزش	نظم و انضباط توسعه ورزش همگانی (برای ورزشهای گروهی) آموزش الگوهای حرکتی مناسب وجود کارآموزی برای معلمان و اساتید تازه استخدام تدوین و آموزش استانداردهای آموزشی شفاف بودن وظایف و اختیارات واحد تربیت بدنی در دانشگاهها افزایش آگاهی و آشنایی با تواناییهای جسمی توسعه سواد جسمانی افزایش موفقیت دانش آموز در دروس دیگر تشکیل گروهها و انجمنهای ورزشی برای ارتقا سیستم آموزش بکارگیری شیوههای آموزش تربیت بدنی با توجه به لزوم شادی و ایجاد نگرش مثبت به درس تربیت بدنی
	ورزش و سلامتی	ایجاد فرصتهای حرکتی برای کودکان، نوجوانان و دانشجویان گرایش به تیم سازی و افزایش روحیه هماهنگی و پیوستگی افزایش سلامت روانی دانش آموزان و دانشجویان عملی کردن مفاهیم تئوری آموزش انجام صحیح حرکات ورزشی حتی به صورت مبتدی استعدادیابی در ورزش کاهش نرخ بیماریهای غیرواگیردار در کشور شناسایی ضعف حرکتی و مشکلات اسکلتی در دانش آموزان انجام حرکات صحیح زیر نظر کارشناسان ورزشی برنامههای کلان، طولانی مدت و همگرا برای معلولین طراحی و ساخت وسایل ورزشی ویژه معلولین در دانشگاهها پژوهش پیرامون مشکلات معلولین و نقش ورزش ارتقاء سطح علمی و آگاهی معلولین و تغییر نگرش آنها با استفاده از برنامههای فرهنگی، ادبی، هنری و ورزشی بررسی مشکلات و مسائل معلولین و اهمیت ورزش در کاهش و پیشگیری آن در بخش آموزش کمبود اماکن ورزشی استاندارد برای افراد معلول کاهش تنشها و ایجاد گفتگو
	ورزش و معلولیت	برگزاری مسابقات ورزشی با یک کشور یا منطقه ابزاری برای همیاری و ارتباطات جلب و تشکیل تیمهای ورزشی داوطلبانه توسعه اشتغال مرتبط با ورزش و فعالیتهای بدنی کاهش هزینههای درمان افزایش بازده نیروی کار در جامعه ایجاد بستری برای فعالیتهای آینده
	ورزش و صلح	توجه به ورزش به عنوان یک فعالیت تفریحی و اجتماعی بهبود مسائل اخلاقی و اجتماعی همراه با نشاط ایجاد نگرش مثبت درباره احترام به حقوق دیگران ایجاد تعاملات و رفتارهای اجتماعی سالم آموزش اخلاق و مهارتهای رفتاری از طریق بازیهای گروهی و فعالیتهای جمعی قانون پذیری، همکاری و کار تیمی توسعه اجتماعی دانش آموزان و دانشجویان
	ورزش و معیشت	
	ورزش و انسجام اجتماعی	

زمان ساعت تربیت بدنی اشاره کرد (۱۶). در ارتباط با نیروی انسانی متخصص، به عقیده محققین مدیریت، نیروی انسانی متخصص و ماهر به عنوان مهمترین رکن و عامل توسعه می باشند. امروزه کشورها در فرایند برنامه ریزی و تدوین و اجرای راهبردها خود را محکم

کرد که از مهم ترین ضعفهای ورزش آموزش، ناکافی بودن نیروی متخصص تربیت بدنی در حوزه مدارس و دانشگاه، ضعف در سیاست گذاری و برنامه ریزی کلان برای ورزش آموزشی، عدم ارتباط مؤثر با مراکز ورزش آموزش دنیا و استفاده نامناسب و برنامه ریزی نشده از

جدول ۴- اولویت‌بندی معیارهای اصلی

معیار	اولویت بندی
ورزش و آموزش	۱
ورزش و سلامتی	۲
ورزش و معلولیت	۳
ورزش و صلح	۴
ورزش و انسجام اجتماعی	۵
ورزش و معیشت	۶

می‌زنند و با استفاده از شاخص‌ها و معیارهای واقعی، خود ساخته و استاندارد، کشور خود را با دیگر کشورها مقایسه می‌کنند و برنامه‌ریزی‌های راهبردی خود را بر مبنای رسیدن از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب که با شاخص‌ها و معیارها مشخص‌اند، جهت‌دهی می‌کنند (۱۵). در ایران با توجه به اهمیت مؤلفه‌های مدیریتی از قبیل برنامه‌ریزی، راهبرد و نگرش‌های مدیریتی و با اصلاح و بهبود آنها در مدیریت ورزش کشور بسیاری از ضعف‌ها در رابطه با ورزش آموزشی در کشور اصلاح و می‌تواند به نقاط قوت برای این بخش تبدیل گردد. اما واقعیت اینست که ایران در بسیاری از شاخص‌های توسعه‌یافتگی به خصوص در حوزه معلولین، استفاده از ورزش به عنوان عاملی برای انسجام اجتماعی، معیشت و مباحث اقتصادی خوب عمل نکرده است و این ناشی از عدم توجه برخی تصمیم‌گیران به سهم پایه‌ای تربیت بدنی در ورزش مدارس و عدم توجه کافی به اهمیت بنیادین ورزش و تربیت بدنی دانشگاه‌ها در برنامه ملی است (۱۱). بی‌توجهی و عدم وجود برنامه دقیق در ورزش دانشگاه و مدارس و غفلت از آن می‌تواند نتایج ناامیدکننده‌ای برای ورزش به وجود بیاورد، چرا که در سرتاسر دنیا از ورزش مدارس و دانشگاه در جهت استعدادیابی و رفع تبعیض جنسیتی، ایجاد بستری مناسب برای کمک به معلولین، گسترش صلح بین اقوام و ملیت‌ها استفاده می‌شود. از این جهت که پایه و زیربنای ورزش قهرمانی و حرفه‌ای است (۱۲). در طول دهه گذشته، حوزه ورزش برای توسعه اهمیت قابل توجهی دریافت کرده است. توجه سازمان‌های غیردولتی، سازمان‌های دولتی، پزشکان ورزش و دانشگاه‌های ورزشی در سراسر جهان به این حیطة جلب شده است.

و معیشت» به ترتیب در رتبه دوم تا ششم قرار دارند. نتایج این رتبه‌بندی نشان می‌دهد ورزش آموزشی بیشترین تاثیر را بر آموزش دارد و این جنبه از توسعه را مدنظر قرار می‌دهد.

References

1. Giampaoli S, Alessandrini F, Frajese GV, Guglielmi G, Tagliabracci A, Berti A. Environmental microbiology: Perspectives for legal and occupational medicine. *Leg Med (Tokyo)*. 2018;35:34-43.
2. Carrer P, Cavallo D, Fustinoni S, Maroni M. Dall'igiene e tossicologia industriale all'igiene e tossicologia ambientale: problemi e prospettive [From industrial hygiene and toxicology to environmental hygiene and toxicology: problems and prospects]. *Med Lav*. 2003;94(1):64-8.
3. Kersh FW, Frank AL. Environmental awareness among physicians: what are environmental health and environmental medicine? *Tex Med*. 1999;95(10):39-44.
4. Szeremeta M, Pietrowska K, Niemcunowicz-Janica A, Kretowski A, Ciborowski M. Applications of Metabolomics in Forensic Toxicology and Forensic Medicine. *Int J Mol Sci*. 2021;22(6):3010.
5. Fang YT, Lan Q, Xie T, Liu YF, Mei SY, Zhu BF. New Opportunities and Challenges for Forensic Medicine in the Era of Artificial Intelligence Technology. *Fa Yi Xue Za Zhi*. 2020;36(1):77-85.
6. Galante N, Cotroneo R, Furci D, Lodetti G, Casali MB. Applications of artificial intelligence in forensic sciences: Current potential benefits, limitations and perspectives. *Int J Legal Med*. 2023;137(2):445-458.
7. Sharma R, Diksha, Bhute AR, Bastia BK. Application of artificial intelligence and machine learning technology for the prediction of postmortem interval: A systematic review of preclinical and clinical studies. *Forensic Sci Int*. 2022;340:111473.
8. Piver MS. Prophylactic Oophorectomy: Reducing the U.S. Death Rate from Epithelial Ovarian Cancer. *A Continuing Debate. Oncologist*. 1996;1(5):326-330.
9. Zou Y, Zhuang C, Fang Q, Li F. Big Data and Artificial Intelligence: New Insight into the Estimation of Postmortem Interval. *Fa Yi Xue Za Zhi*. 2020;36(1):86-90.
10. Carlson LE, Toivonen K, Subnis U. Integrative Approaches to Stress Management. *Cancer J*. 2019;25(5):329-336.
11. Kwon S, Letuchy EM, Levy SM, Janz KF. Youth Sports Participation Is More Important among Females than Males for Predicting Physical Activity in

مشارکت عموم خواهد شد (۱۵). در صورتیکه اگر ورزش حرفه‌ای گسترش یابد، تعداد کمتری در آن شرکت می‌کنند و اغلب باید به تماشای آن بپردازند. در مورد ورزش همگانی و تفریحی می‌توان گفت که تعداد شرکت‌کنندگان آن بیشتر از ورزش قهرمانی و حرفه‌ای است. ورزش آموزشی و همگانی، به عنوان پشتوانه‌ای برای ورزش قهرمانی و حرفه‌ای به شمار می‌آیند. عکس این رابطه در بین چهار ورزش یاد شده در سطوح ساختار، برقرار نیست.

جهت تقویت ورزش در راستای توسعه سلامتی پیشنهاد می‌شود که کارگزینش مربیان و اساتید برای ارائه حرکات صحیح ورزشی باید بر اساس منطق و قانون انجام شود و برای بالابردن سطح علمی و تخصصی اساتید، سمینارها و کارگاه‌های آموزشی همراه با پژوهش و تحقیق و ارائه مقاله برگزار شود. همچنین شرایط و امکانات لازم برای ورزش کودکان، نوجوانان و دانشجویان ایجاد شود و کمیته‌های گزینش تشکیل شود و آموزش حضوری و استعدادیابی در ورزش با نظارت دوره‌ای هیئت مرکزی انجام شود.

با توجه به محدودیت‌های ناشی از ابزار پژوهش (مصاحبه و پرسشنامه)، این پژوهش نیز با مشکلاتی از قبیل عدم داشتن زمان کافی برای پاسخگویی، عدم ارائه نظرات شخصی با توجه به عدم اعتماد به پرسشگران مواجه بوده است. همچنین از محدودیت‌های تحقیق حاضر، مقطعی بودن آن است، به دلیل اینکه تحقیق در زمان خاصی انجام شده است، نمی‌توان نتایج آن را به همه زمان‌ها تعمیم داد و به صورت قطعی برای همه شرایط دانست. لذا توصیه می‌شود تحقیقات طولی نیز انجام گیرد. همچنین به دلیل اینکه تحقیق مربوط به سازمان تربیت‌بدنی و ورزش دانشگاه و مدارس می‌باشد، نمی‌توان نتایج آن را به دیگر سازمان‌ها تعمیم داد.

نتیجه‌گیری

بر اساس طرح‌ها توسعه ورزش، نتایج رتبه‌بندی عوامل نشان داد در ایران «ورزش و آموزش» در رتبه اول قرار دارد و «ورزش و سلامتی»، «ورزش و معلولیت»، «ورزش و صلح»، «ورزش و انسجام اجتماعی»، «ورزش

Early Adulthood: Iowa Bone Development Study. *Int J Environ Res Public Health*. 2021;18(3):1328.

12. Rugg C, Kadoor A, Feeley BT, Pandya NK. The Effects of Playing Multiple High School Sports on National Basketball Association Players' Propensity for Injury and Athletic Performance. *Am J Sports Med*. 2018;46(2):402-408.

13. Confino J, Irvine JN, O'Connor M, Ahmad CS, Lynch TS. Early Sports Specialization Is Associated With Upper Extremity Injuries in Throwers and Fewer Games Played in Major League Baseball. *Orthop J Sports Med*. 2019;7(7):2325967119861101.

14. Xu HG, Kynoch K, Tuckett A, Eley R. Effectiveness of interventions to reduce emergency department staff occupational stress and/or burnout: a systematic review. *JBIEvid Synth*. 2020;18(6):1156-1188.

15. Post EG, Struminger AH, Hibberd EE. Sport specialization is associated with upper-extremity overuse injury in high school baseball players. *J Shoulder Elbow Surg*. 2020;29(9):1775-1782.

16. Park S, Jang MK. Associations Between Workplace Exercise Interventions and Job Stress Reduction: A Systematic Review. *Workplace Health Saf*. 2019;67(12):592-601.